ВАТАН КОСМОС ҚАҲРАМОНЛАРИНИ ШАРАФЛАМОҚДА

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 ЙИЛ ЧИҚИШИ.

№ 16 (4007).

23 ЯНВАРЬ ПАЙШАНБА 1969 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

Кеча Ватанимиз пойтахти Москва Советлар мамлакатининг шонли фарзандлари—қаҳрамон фазокорларни зўр тантана ва шодҳуррамлик билан кутиб олди.

Москва. 1969 йил 22 январь. Внуково аэродромида «Союз-4» ва «Союз-5» космик кемалари экипажининг тантанали кутиб олиниши. Суратда: космонавт учувчилар (чапдан ўнгга) В. А. Шаталов, Е. В. Хрунов, Б. В. Волинов ва А. С. Елисеев рапорт бермоқдалар.

ТАСС—УзТАГ фотоси. (фототелеграф орқали олинди).

ЮКСАК УНВОН

«Союз-4» ва «Союз-5» кемаларининг космик парвозини муваффақият билан бажарганликлари ҳамда орбита бўйлаб парвоз чоғида космонавтларнинг жаҳонда биринчи марта бир космик кемадан иккинчи космик кемага кўчиб ўтишларини таъминлаганликлари ҳамда шу пайтда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганликлари учун СССР Олий Совети Президиумининг 1969 йил 22 январдаги Фармонлари билан «Союз-4» кемасининг командири космонавт-учувчи ўртоқ Владимир Александрович **Шаталов** ва «Союз-5» кемасининг командири космонавт-учувчи ўртоқ Борис Валентинович **Волиновга Совет Иттифоқи Қаҳрамони** унвони берилиб, **Ленин** ордени ва **«Олтин Юлдуз»** медали топширилди.

* * *

«Союз-4» ва «Союз-5» кемаларининг космик парвозини муваффақият билан бажарганликлари ҳамда орбита бўйлаб парвоз чоғида жаҳонда биринчи марта бир космик кемадан иккинчи космик кемага кўчиб ўтганликлари ҳамда шу пайтда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганликлари учун СССР Олий Совети Президиумининг 1969 йил 22 январдаги Фармонлари билан космонавт-учувчилар ўртоқ Алексей Станиславович **Елисеев** ва ўртоқ Евгений Васильевич **Хруновга Совет Иттифоқи Қаҳрамони** унвони берилиб, **Ленин** ордени ва **«Олтин Юлдуз»** медали топширилди. (ТАСС).

КРЕМЛНИНГ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР ҳукумати «Союз-4» ва «Союз-5» космик кемаларининг туташтирилишини ва космонавтларнинг орбитадаги парвози вақтида жаҳонда биринчи марта бир кемадан иккинчи кемага ўтишини таъминлаган ва муваффақиятли амалга оширган олимлар, конструкторлар, инженерлар, техниклар ва ишчиларнинг янги ғоят буюк жасорати шарафига ва космонавтлар В. А. Шаталов, Б. В. Волинов, А. С. Елисеев, Е. В. Хрунов шарафига 22 январда Кремлнинг Съездлар саройида қабул маросими ўтказдилар. (ТАСС).

МАРДЛИК ВА ЖАСОРАТ, ИДРОК ВА МЕҲНАТ ТАНТАНАСИ

ВНУКОВО АЭРОДРОМИДАГИ УЧРАШУВ

Ватанимиздаги барча қардош халқлар ҳис-туйғулари Москванинг қизғин самимий меҳр-муҳаббатида тўла-тўкис мужассамланди. 1957 йилнинг октябрида Ернинг Совет Иттифоқидан учирилган биринчи сунъий йўлдоши билан бошланган космик давр йиллари мобайнида пойтахтимиз узоқ космик йўлдан қайтиб келган Советлар мамлакати гражданларини етти марта она сингари қувончли ва қизғин кутиб олган эди.

22 январда Москва коинотнинг янги забт этувчилари — Владимир Шаталов, Борис Волинов, Алексей Елисеев ва Евгений Хруновга халқ меҳру муҳаббатини, ғурурини ва ифтихорини саккизинчи марта изҳор этди.

Внуково аэропорти давлат байроқлари, шиорлар ва транспарантлар билан безатилган. Бош бино кўксида Владимир Ильич Ленин портрети турибди. Мамлакатимиз Ленин байроғи остида ғалабадан-ғалабага бормоқда. Барча совет космонавтлари ўзларининг қаҳрамонона ишларини Ленин номини қалбларига жо қилиб бажардилар. «Союз-4» ва «Союз-5» кемаларининг парвози В. И. Ленин туғилган куннинг яқинлашиб келаётган 100 йиллигини нишонлашда Ватанимиз фани ва техникасининг эришаётган ютуқларига қўшилган янги муҳим ҳиссадир.

Внуково аэропортида КПСС Марказий Комитетининг аъзолари, СССР ва РСФСР Олий Советларининг депутатлари, партия ва давлатнинг бошқа арбоблари, Совет Иттифоқи ва қўшин турларининг маршаллари, олимлар ва инженерлар, Совет Армиясининг генераллари ва офицерлари, саноат корхоналари, қурилишлар, муассасаларнинг вакиллари, студентлар йиғилган. Янги космик техника — ракеталар, планеталараро автомат станциялар, йўлдошлар, космик кемаларни яратувчилар ҳам шу ерда.

Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, П. М. Машеров, В. П. Мжаванадзе, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Б. Н. Пономарев ўртоқлар аэродромга келишади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев «Союз-4» ва «Союз-5» экипажлари аъзоларининг қариндошлари ёнига келади. У Владимир Шаталовнинг онаси Зоя Владимировна билан, отаси Александр Борисович билан, унинг рафиқаси Муза Андреевна билан, Борис Волиновнинг онаси Евгения Израиловна билан, рафиқаси Тамара Фёдоровна билан, Алексей Елисеевнинг онаси Валентина Ивановна билан, рафиқаси Лариса Ивановна билан, Евгений Хруновнинг онаси Аграфена Николаевна билан, рафиқаси Светлана Анатольевна билан, космонавтларнинг фарзандлари билан қизғин саломлашади.

Қувончли учрашув дамлари яқинлашиб келади.

Соат 13 да осмонда ҳаво лайнери пайдо бўлади. Унга қирувчи самолётлар фахрий эскорти ҳамроҳ бўлиб келмоқда. «ИЛ-18» Ерга келиб қўнади. Самолётнинг эшиги очилиб, унинг зинасидан Владимир Шаталов, Борис Волинов, Евгений Хрунов, Алексей Елисеев тушиб келадилар.

«Тобора баландроқ...» маршининг садолари янграйди. Космонавтлар шаҳдам қадам ташлаб келадилар. Чеҳралари жиддий, ҳаяжонли. Космосни биринчи бор забт этувчилар мана шу дамлар тўғрисида бир неча бор ҳикоя қилиб бу дамлар энг қувончли, энг ҳаяжонли эканлигини таъкидлаган эдилар.

Қаҳрамонлар гулдурос олқишлар остида минбарга чиқадилар

Владимир Шаталов доклад қилади:

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига доклад қиламан:

«Союз-4» космик кемасининг парвози муваффақият билан тугалланди.

Парвоз программаси батамом бажарилди. Кемалар туташтирилди ва жаҳонда биринчи марта икки космонавт бир космик кемадан иккинчи космик кемага ўтди.

Кеманинг асбоб-ускуналари бенуқсон ишлади.

Экипаж ўзини жуда яхши ҳис қилмоқда.

Ватаннинг янги топшириқларини бажаришга тайёрмиз.

«Союз-4» космик кемасининг командири полковник Шаталов.

Полковник Борис Волинов рапорт беради:

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, Совет ҳукуматига доклад қиламан: «Союз-5» космик кемасининг парвоз программаси тўла бажарилди.

Икки космонавт очиқ космик фазо орқали «Союз-4» кемасига муваффақият билан ўтди.

Кеманинг барча системалари нормал ишлади.

Ўзимни жуда яхши ҳис қиляпман. Партия ва ҳукуматимизнинг янги топшириқларини бажаришга тайёрман.

«Союз-5» космик кемасининг командири полковник Волинов.

Совет Иттифоқининг давлат гимни садолари янграйди. Тўплардан бир йўла 21 марта ўқ узиб салют берилиши маросим тантанасини янада кучайтиради.

Партия ва ҳукумат раҳбарлари космонавтларни маҳкам қучиб ўпадилар. Космонавтлар қариндошлари ва отряддош ўртоқлари билан ҳам самимий қучоқлашиб кўришадилар.

Пионерлар югуриб келишади. Болалар қаҳрамонларга, партия ва ҳукумат раҳбарларига, минбарда турган ҳамма кишиларга гулдасталар тақдим қилишади.

Тўртовлон жасур йигит аэровокзалдан чиқа бошлайди. Қаҳрамонлар Коммунистик партия ва Совет ҳукумати раҳбарлари билан биргаликда автомашиналар томон йўл оладилар.

Мотоциклчилар фахрий эскорти ўрнидан жилади. Улар кетидан автомобиллар колоннаси қаҳрамон шаҳарнинг дарвозаларига олиб борувчи тош йўлга чиқади. Бутун Москва кўчага чиққан... Пойтахт дарвозаларидан Кремль дарвозаларигача кўп километрли йўлда одамлар кифтма-кифт туришибди. Москваликлар самовий биродарларни самимий қутлайдилар.

КОСМИК ЭПОПЕЯ ҚАҲРАМОНЛАРИГА ШОН-ШАРАФЛАР!

Пойтахт меҳнаткашларининг Съездлар саройида бўлган митинги байрамнинг энг тантанали пайти бўлди. Жуда катта зал олқишлаётган хушнуд кишилар билан тўлган. Ҳар бир киши ўз меҳнатининг бир заррасини мамлакатимизнинг иқтисодий муваффақиятларига, бинобарин бутун дунёни қойил қолдирган космик эксперимент муваффақиятларига ҳам қўшилганлигидан ҳурсанд.

Бирдан кўтарилган гулдурос қарсаклар кўклам момоқалдироғидек гуруллайди. Зал гумбазларини эса Глинканинг улуғвор «Шарафлан!» оҳанги садолари тўлдиради. Митинг президиумига самовий тўртовлон қаҳрамон, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлари чиқиб келадилар.

Залда:

— Партияга шон-шарафлар!

— Совет фанига шон-шарафлар!

— Космос қаҳрамонларига — ура! — деган хитоблар эшитилади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Москва шаҳар партия комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин пойтахт меҳнаткашлари вакилларининг космосни ўзлаштиришда совет халқи эришган юксак ғалаба ҳамда космонавт-учувчилар В. Шаталов, Б. Волинов, А. Елисеев, Е. Хрунов билан учрашувига бағишланган митингини очиқ, деб эълон қилади.

Барча совет кишилари каби москваликлар, дейди В. В. Гришин, космоснинг янги қаҳрамонлари — полковник Владимир Александрович Шаталов, полковник Борис Валентинович Волинов, полковник Евгений Васильевич Хрунов, борт инженер Алексей Станиславович Елисеевни Ватан топширигини муваффақиятли бажарганликлари билан қаттиқ қучиб, қизғин табриклайдилар.

Биз «Союз-4» ва «Союз-5» космик кемаларини яратган олимлар, конструкторлар ва ишчиларни, уларнинг парвозини ташкил қилиб, бу парвозга раҳбарлик қилган кишиларнинг ҳаммасини ҳам самимий табриклаймиз.

Кремлдаги Съездлар саройининг гумбазлари остида Совет Иттифоқи гимнининг садолари янграйди.

«Союз-4» космик кемасининг командири космонавт-учувчи, полковник Владимир Шаталовга сўз берилади.

Ўртоқ В. А. ШАТАЛОВ нутқи

Азиз ўртоқлар, дўстлар!

«Союз-4» ва «Союз-5» космик кемаларининг учиши муваффақиятли тугаллангандигини Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига Совет ҳукуматига, бутун совет халқига маълум қилаётганлигим билан бахтиёрман.

Бизга юксак ишонч билдирилганлиги — мана шу масъулиятли топшириқни бажаришда иштирок қилишимизга ижозат берилганлиги учун аввало партияга, ҳукуматга, халққа космонавт ўртоқларим номидан фарзандлик ташаккурини изҳор қилишга рухсат этгайсиз.

«Союз-4» ва «Союз-5» кемаларининг учиши космосни бундан буёнги ўрганишда сифат жиҳатидан янги босқични бошлаб берди. Жаҳонда биринчи бўлиб учувчилар бошқараётган иккита космик кема Ернинг сунъий йўлдоши орбитасида туташтирилганлиги натижасида космик станция вужудга келтирилди ва муваффақиятли ишлаб турди ҳамда шу станция орбитада учиб бораётган вақтда икки космонавт бир кемадан иккинчи кемага ўтди.

Космик фазони бундан буёнги ўзлаштириш учун бу илмий экспериментларнинг аҳамияти бениҳоят катта. Ўтказилган тадқиқотлар келгусида орбитада катта космик кемалар вужудга келтириш мумкинлигини амалда исботлаб берди.

Бу учиш «Союз» космик кемаси автоматик равишда ва қўлда туташтиришни, экспериментлар ва тадқиқотларнинг катта комплексини бажаришни таъминлайдиган мустаҳкам системага, шунингдек ишлаш ва дам олиш учун шинам шароитга эга бўлган ажойиб ва истиқболли учар аппарат эканлигини яна бир марта яққол кўрсатди.

Бошқача қилиб шуни айтиш мумкинки, бу кема биздаги илмий ва инженерлик тафаккурининг ажойиб муваффақияти бўлди. Социалистик қудратли Ватанимиз учун, совет олимлари, конструкторлари, инженерларининг ўткир зеҳни учун, одамнинг иродасига бўйсунадиган мана шундай мустаҳкам космик учар аппаратларни яратиб берган қўли олтин ажойиб меҳнаткашларимиз учун фахрланиш ҳислари билан қалбимиз тўлиб тошди.

Азиз ўртоқлар! Биринчи даражали «Союз» кемаларини яратиб берган олимлар, конструкторлар, инженерлар, техниклар ва ишчиларга чуқур ташаккур изҳор этишга ижозат бергайсиз.

(Охири иккинчи бетда).

КОСМИК ЭПОПЕЯ ҚАҲРАМОНЛАРИГА ШОН-ШАРАФЛАР!

(Боши биринчи бетда).

Бу учишга зўр сабот билан ҳар тарафлама тайёргарлик кўрилди. Биз ҳаммамиз назарий ва амалий ўқишнинг махсус курсини ўтдик. Космик фазода илгари учиб келган космонавт учувчи ўртоқларимиз бизга катта ёрдам кўрсатишди. Улар тажрибаларини биз билан ҳамиша бажонидил ўртоқлашишди. Конструкторлар, илмий тадқиқот ва конструкторлик ташкилотларининг кўпгина мутахассислари бизга бебаҳо ёрдам кўрсатиб туришди.

Шуларнинг ҳаммасига, шунингдек бизнинг учишимизни таъминлаган синовчиларга, космодромдаги стартни уюштирган ходимларга ва бошқа мутахассисларга самимий миннатдорчилигимизни изҳор қиламиз. Мана шунинг ўзи космосдаги топшириқларни аниқ ва дадил бажаришимизга имкон берди.

Программага мувофиқ кемалар космосда бир кун биргаликда учиб юрганидан кейин биз уларни бир-бирига туташтиришимиз ва икки космонавтнинг очиқ космос орқали бир кемадан иккинчи кемага ўтишини амалга оширишимиз лозим эди.

Илгари мўлжаллаб қўйилганидек кемалар автоматик равишда бир-бирига яқинлаштирилди, сўнгра қўлда бошқарилиб бир-бирига ёндоштирилди ва маҳкам туташтирилди, бунинг натижасида орбитада экспериментал станция вужудга келтирилди. Жонажон совет юртимизнинг икки бўлаги олис космосда бирлаштирилди десак бўлади.

«Союз-5» кемасида учаётган ўртоқларим билан учрашишни бир кун сабрсизлик билан кутдим. Ҳатто орбитал бўлма деворига катта ҳарфлар билан: «Хуш келибсиз» деб ёзиб қўйдим.

Дўстларим Хрунов билан Елисеев кемадан-кемага ўтишда бу ишга ва экспериментларни ўтказишга шу қадар берилиб кетишдики, мен уларни кемага тезроқ кирсинлар деб шоширишга мажбур бўлдим. Евгений билан Алексей бир соат очиқ космосда бўлганларидан кейин «Союз-4» кемасига кириб олганларини кўриб бениҳоя хурсанд бўлиб кетдим.

Топшириқ бажарилганлиги тўғрисида партия Марказий Комитетига ва ҳукуматга хабар қилдик. Леонид Ильич Брежнев, Николай Викторович Подгорний ва Алексей Николаевич Косигин ўртоқларнинг илиқ табриклари программани ниҳоясига етказиш учун кучимизга — куч қўшди.

Учиб бораётганимизда қилаётган ишларимиз тўғрисида радио ва телевидение орқали репортаж бериб турдик, ўзимизни қандай ҳис қилаётганлигимизни маълум қилиб бордик. Ўта юкланишга бардош беришимиз нормал даражада бўлди. Ерга қўнаётган чоғимизда парашют системаси очилганидан кейин Қарағанда шаҳрини ва унинг катта саноат корхоналарини кўрдик.

Бизни ўртоқлар кутиб туришган экан, улар дарров бизни қарши олишди. Дўстларимизнинг қарши олишидаги жўшқинлик ва самимият сабабли совуқ нималигини билмай қолдик, ваҳолонки ўша пайтда ҳаво 37 градус совуқ эди.

Космосдаги кўп кунлик сафар шу тариқа поёнига етди.

Космосдаги учишларимиз Совет Ватани нақадар юксакликка кўтарилганлигини кўрсатувчи ёрқин далил бўлди.

Партиямиз халқимизнинг социализм ва коммунизм қуришдаги ҳамма ютуқлари улуғ Ленин номи билан боғланган. Социалистик жамият шароитида фан янги, мисли кўрилмаган кашфиётлар қилишига ва бу кашфиётларни меҳнат аҳлига хизмат эттиришига Владимир Ильич Лениннинг имони комил эди. Ленин режаларининг амалга оширилишида қатнашганлигимиз ва буни кўриб турганлигимиз учун бахтиёрмиз.

Совет халқини Коммунистик партия Владимир Ильич Лениннинг улуғ васиятларини оғишмай амалга ошириб, тарихда мисли кўрилмаган йўллардан олиб бораётганлиги туфайли халқимиз фан ва техниканинг бугунги зўр тантанасига, социалистик тузумнинг зўр тантанасига етиб келди.

Жонажон юртимизда бизни яхши кутиб олганликлари учун Коммунистик партия Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, Совет ҳукуматига, сиз азиз ўртоқларнинг ҳаммангизга чин кўнгилдан ва чуқур ташаккур билдирамиз ва Ватаннинг ҳар қандай топшириғини бажаришга тайёрмиз.

Бунёдкор халқ — ижодкор халқ бўлган совет халқига шон-шарафлар!

Яшасин, барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

Митинг аҳли минбарга чиққан иккинчи самовий командирни қарсаклар билан кутиб олди. Космонавт-учувчи, полковник Борис Волинов нутқ сўзлайди.

Ўртоқ Б. В. ВОЛИНОВ нутқи

Азиз ўртоқлар!

Ернинг биринчи сунъий йўлдоши учирилганидан бери ўтган йиллар мобайнида космик календаримизга бир талай шонли саналар ёзилди. Мана энди жаҳон совет халқи эришган яна бир ажойиб ғалабанинг тағин бир марта шоҳиди бўлди.

«Союз-4» ва «Союз-5» кемаларининг космосдаги муваффақиятли учиши космик фазони ўрганиш ва ўзлаштириш учун мўлжаллаб қўйилган программани изчиллик билан амалга ошириш йўлида қўйилган янги қадам бўлди. Биз космосда бир неча кун ишлаб катта хажмдаги илмий-тадқиқот экспериментларини бажардик.

Бизнинг экипажимиз «Союз-5» кемасида Владимир Шаталов бошқараётган «Союз-4» кемасининг учиши бошланган куннинг эртасига парвоз қилди. Сўнгра биз икки кундан кўпроқ группа бўлиб учиб юрдик. Кема экипажи пухта ва аниқ ҳаракат қилди.

«Союз-5» кемаси ўзининг юксак сифатли эканлигини кўрсатди. Аппаратлар ва кеманинг бутун системаси нуқсонсиз ишлади. Космосда уч кун учиб юриш давомида мен кеманинг йўлини тўғрилаб олмоқ учун қўл билан бошқарадиган системадан бир неча марта фойдаланишимга тўғри келди. Бу система унутилмас таассурот қолдирди. Жуда катта учар аппаратни бошқариш мумкин эканлигини ҳис қилганингда ҳосил бўлган ажойиб туйғуларни айтиб беришга сўз топа олмайсан киши.

«Союз» космик кемаларида шлюзлашнинг ўзига хос ноёб системаси яратилганлигини ҳам таъкидлаб ўтмоқчиман. Бу система имтиҳондан муваффақиятли ўтганлигини хурсандлик билан маълум қиламан. Ажойиб космик кемаларимиздаги бошқа аппаратлар, асбоблар ва ускуналар каби бу система ҳам «СССРда ясалган» деган юксак маркага эга.

Евгений Хрунов билан Алексей Елисеевнинг «Союз-4» кемасига ўтишлари учун кемаларнинг бир-бирини қидириши, бир-бирига яқинлашуви, ёндошуви ва туташтирилиши ва уларнинг «Союз-4» кемасига ўтиши биргаликда учишнинг энг масъулиятли ва тўлқинлантирувчи босқичлари бўлди. Дўстларим моҳирлик билан ҳаракат қилишди ва топшириқни аъло даражада бажаришди. Евгений билан Алексейнинг космосда кемадан-кемага ўтишларини оптик ва телевизион аппарати орқали кузатиб турдим, улар бу ўтишни ниҳоясига етказганликларини кўриб мен ўзимни бениҳоя бахтиёр ҳис қилдим.

Албатта, космосда дўстлардан ажралиб қолиш осон гап эмас, аммо Владимир Шаталов учовлон бўлиб маза қилишди. Бироқ мен ҳам зерикиб қолганим йўқ. Менинг иш куним космик экспериментлар программасини ўтказиш билан тўла банд бўлди.

Кемадаги борт системаларининг ишини текшириб кўриб ва бу тўғрида Ерга хабар қилиб, экспериментал космик станцияни ташкил этган кемаларни бир-биридан ажратдик ва ҳар бир кема ўз программасини бажаришни давом эттирмоқ учун космик фазода бир-биридан ажралиб кетди.

Владимир Шаталов экипажи учиш программасини тўла бажарганлигини радио орқали эшитиб жуда мамнун бўлдим ва дўстларимни жонажон юртимизга эсон-омон қайтиб тушганликлари билан муборакбод қилдим.

Синовлар ўтказиш, илмий техникавий ва медицина-биология тадқиқотларини ўтказиш учун мўлжалланган программани учишнинг охирги кунларида ниҳоясига етказдим. 18 январда «Союз-5» кемаси белгиланган районга беозор қўнди.

Азиз ўртоқлар!

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг масъулиятли топшириғи бажарилди! Бу бизни жуда қувонтиради. Бизга кўрсатилган юксак ишонч учун Коммунистик партия Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига ва халқимизга чин кўнгилдан раҳмат. Ўртоқларим каби мен ҳам янги топшириқларни бажаришга тайёрман.

Яшасин совет халқини ғалабадан-ғалабага олиб бораётган шонли Коммунистик партия!

Минбарда космонавт-учувчи, тадқиқотчи инженер полковник Евгений Хрунов.

Ўртоқ Е. В. ХРУНОВ нутқи

Азиз ўртоқлар! Дўстлар!

«Союз» космик кемалари группа бўлиб учаётганида Алексей Елисеев билан бирга жаҳонда биринчи бўлиб очиқ космосга қадам қўйган Алексей Леоновнинг экспериментини давом эттиришни ишониб топширишди. «Союз-5» кемасидан очиқ космосга чиқиш, очиқ космосда бир қанча илмий-техникавий тадқиқотларни ўтказиш ва «Союз-4» кемасига ўтиш вазифаси олдимизга қўйилган эди. Ерда ўтказилган махсус машқлар ва учиш вақтида ўтказилган махсус машқлар бутун учиш программасини, экипажларнинг бир-бири билан келишиб ҳаракат қилишини яхши такомиллаштиришимизга ва экспериментни ўтказиш техникасини ўзлаштириб олишимизга имкон берди.

Космик кемалар мана шу мураккаб ва масъулиятли топшириқни бажариш учун зарур ускуналарнинг ҳаммаси билан таъминланган эди. Командирлар Владимир Шаталов билан Борис Волинов кемаларни бир-бирига яқинлаштиришни, ёндоштиришни ва муваффақиятли равишда туташтиришни моҳирлик билан бажардилар. Бир кемадан иккинчи кемага ўтишни биринчи бўлиб бошлаш шарафи менга муяссар бўлди. Алексей Елисеев билан Борис Волинов скафандрни кийиб олишимга ёрдам беришди ва орбитал бўлинма қопқоғини очиб очиқ космосга чиқдим. Совет мутахассислари яратиб берган ва ҳаётни таъминловчи мустақил ишлайдиган системага эга бўлган янги скафандрлар кийган ҳолда биз космик фазода турдик. Бу скафандрлар космосда ишлашнинг беxатар ва ўнғай бўлишини таъминлаётганлигига қаноат ҳосил қилдик.

Шундай дақиқаларда совет халқи космосни тадқиқ қилиш соҳасида эришган муваффақиятлари учун нақадар фахрланганлигимиз ва хурсанд бўлганлигимизни айтиб беришга сўз топиш қийин.

«Союз-5» кемасидаги орбитал бўлинманинг қопқоғини очиб чиққанимдан кейин Ерни, қопқора осмонни кўрдим. Ўзимни гўё самолёт эшиги олдида тургандек ва парашют билан сакрашим кераклек ҳис қилдим. Гарчи биз Ердан 200 километрдан баландроқда бўлсак ҳам менга Ер яқиндек бўлиб кўринди. Мен кемаларга қарадим. Бир-бирига туташтирилган бу кемалар уфққа нисбатан бурчак ҳосил қилиб учаётган катта иншоот эди. Тадқиқотларнинг мўлжаллаган программасини бажариб, «Союз-4» кемасига ўтиб олганимдан кейин унинг орбитал бўлинмасига кириб Алексей Елисеевнинг очиқ космосга чиқишини ва очиқ космосдаги ишини кузатиб турдим. Биз у билан бирга «Союз-4» кемасига худди ўз уйимизга киргандек кириб олдик.

Владимир Александрович ўзининг кемасида бизни нақадар хурсанд бўлиб кутиб олганлигини тасаввур қилишингиз мумкин! Биз унга «Союз-4» кемасининг учишига бағишланиб 15 январда чиққан «Правда», «Известия» газеталарини топширдик. Шу билан бирга биз унга ота-онаси, хотини ва дўстларининг табаррук хатларини ҳам топширдик.

Кўриб турибсизки ўртоқлар, космосда илмий экспериментларни бажаришдан ташқари космос почтальони бўлиб «ишлашимизга» ҳам тўғри келди.

Алексей Елисеев билан мен Ердан космосга чиқиб бошқа кемага ўтиб ва шу кемада учиб кейин қайтиб тушдик. 15 январда биз Борис Волинов командирлик қилаётган «Союз-5» кемасида космосга парвоз қилдик, 17 январда эса, «Союз-4» кемасининг командири Владимир Шаталов билан бирга шу кемада жонажон юртимизнинг ерига беозор қўндик.

Учувчи бошқарадиган «Союз-4» ва «Союз-5» кемаларининг иши Ер орбитасида уларнинг бир-бирига туташтирилганлиги, космонавтларнинг бир кемадан иккинчи кемага ўтганлиги космосда янги йўллар очиб берди.

Азиз москваликлар!

Унутилмас даражада илиқ қарши олганларингиз учун сизларга чин кўнгилдан раҳмат.

Дўстларимиз космонавтлар номидан ва ўз номимдан халқимизни ва партиямизни ишонтириб айтаманки, биз Коммунистик партия Марказий Комитетининг ва Совет ҳукуматининг Коинотни ўзлаштиришга оид янги топшириқларини шараф билан бажаришга тайёрмиз.

Совет олимлари, ишчилари, конструкторлари, инженерлари, техникларига шон-шарафлар!

Яшасин, инсониятнинг порлоқ келажаги коммунизм!

Космонавт учувчи, «Союз-4» ва «Союз-5» кемаларининг борт инженери, техника фанлари кандидати Алексей Елисеев сўзга чиқади.

Ўртоқ А. С. ЕЛИСЕЕВ нутқи

Азиз ўртоқлар, дўстлар!

Космосда учишдан иборат бизга катта ишонч билдирганликлари учун партиямизга, ҳукуматимизга ва совет халқига чин кўнгилдан менинг ҳам ташаккур айтишимга ижозат бергайсиз.

Аввало «Союз» кемаларига бу ерда менинг ўртоқларим — космонавтлар берган юксак баҳога тўла равишда қўшиламан.

Евгений Хрунов билан биз космосга бир марта учишнинг ўзида иккита «Союз» кемасида бўлиш ва ишлаш бахтига муяссар бўлдик, жаҳонда биринчи экспериментал орбитал станцияни қуришда бевосита қатнашишга муваффақ бўлдик. Борт-инженер сифатида шуни маълум қиламанки, «Союз-4» ва «Союз-5» кемаларининг системаси ва аппаратлари кемалар алоҳида-алоҳида учганида ҳам, туташтирилган ҳолда учганида ҳам аниқ ва пухта ишлади.

Станция экипажи унинг ҳамма системаларини космик фазода синаб кўрди. Ишлашимиз ва дам олишимиз учун ҳақиқатан шинам шароит мавжуд эди. Космосда ҳар биримизнинг алоҳида-алоҳида хонамиз бор эди, десак бўлади.

Икки кемани бир-бирига туташтириш ва орбитада учиб бораётган вақтда икки космонавтнинг жаҳонда биринчи бўлиб, бир кемадан иккинчи кемага ўтиши учиш программасининг асосий вазифаларидан бири бўлди. «Союз-5» кемаси билан «Союз-4» кемасини бир-бирига яқинлаштирмоқ учун зарур маневрлар қилинди. Кемалар автоматик равишда бир-бирига яқинлашиб, уларнинг орасида юз метр масофа қолганида ҳар бир кема қўл билан бошқариш системасига ўтказилди ва улар зўр маҳорат билан бир-бирига ёндоштирилди. Шундан сўнг, кемалар механик равишда бир-бирини тортиб олди, бир-бирига қаттиқ туташди ва электр системалар бирлаштирилди.

Евгений Хрунов билан мен учун энг масъулиятли пайт бошланди. Биз очиқ космос орқали «Союз-5» кемасидан Союз-4» кемасига ўтишимиз керак эди. Бу вазифанинг мураккаблигини яхши билар эдик ва уни бажаришга пухта тайёрланган эдик.

Евгений билан мен белгиланган вақтда орбитал бўлмага ўтиб, Волинов ёрдамида скафандрларни кийиб олдик. Кема командири бизнинг қўлимизни сиқиб, ўзининг иш жойига қайтиб борди. Шундан сўнг космосга чиқадиган қопқоқ очилди. Унутилмас дақиқалар бошланди. Евгений биринчи бўлиб, қопқоқни очиб чиқди, атрофга назар ташлади, иккинчи кемага ўтишга ва мўлжалланган топшириқларни бажаришга киришди.

Мен унинг ҳаракатларини ва ўтишини диққат билан кузатиб туриб, телефон орқали у билан гаплашиб турдим, сўнгра «Союз-4» кемасига ўта бошладим, кейин эса, мен ҳам очиқ космосга чиқдим.

Космосга чиқаётган одам ўзини қандай ҳис қилганлигини: вазнсизликни, Ернинг сира ақл бовар қилмас манзараларини ва порлаб турган юлдузларни ҳеч бир нима билан таққослаб бўлмаса керак! Совет халқининг ақл-заковати ва қўли билан яратилган иккита космик кема ана шундай бепоён Коинотда учиб бормоқда.

Евгений каби мен ҳам мўлжалланган экспериментларни, тадқиқотларни бажаришга киришдим, бир қанча монтаж операцияларимизни адо қилдим, сўнгра мен ҳам «Союз-4» кемасига кирдим. Қопқоқ ёпилди. Ҳамма иш кўнгилдагидек бажарилди. Космос орқали иккинчи космик кемага ўтиш муваффақиятли туга л л а н д и. Скафандрларни очдик. Шу ондаёқ бизни кема командири Владимир Шаталов иссиқ бағрига босиб, қучоқлаб олди.

Тадқиқотлар программаси давом эттирилаверди. Кемалар тўрт ярим соат бирга учиб юрганидан кейин, бир-биридан ажралди. Биз ўзимизни космосга олиб чиққан, энди узоқлашиб бораётган «Союз-5» кемасини кинолентасига суратга олдик.

Программа бажарилгандан кейин кемамиз эсон-омон жонажон Еримизга тушди. Космосда ўтказилган илмий тадқиқотлар ва экспериментлар жуда кўп материал берди.

Партия, ҳукумат ва бутун совет халқи бизга катта ғамхўрлик қилиб, диққат-эътибор бераётганликларини учиш вақтида ҳамиша сезиб турдик, уларнинг илиқ табрикларини олдик. Мана шуларнинг ҳаммаси учун астойдил раҳмат.

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматини ишонтириб, шуни айтаманки, космик фазони ўзлаштиришдаги янги вазифаларни бажариш учун бутун кучимни, билим ва тажрибаларимни беришга тайёрман.

Яшасин улуғ Совет Ватанимиз!

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга сўз берилади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқлар ва дўстлар!

Қувончли воқеа бугун ҳаммамизни мана шу залга олиб келди: Ажойиб космик сафардан куни кеча қайтиб келган ўзининг мард фарзандларини — коммунист, ватанпарвар космонавт-учувчилар Владимир Александрович Шаталовни, Борис Валентинович Волиновни, Алексей Станиславович Елисеевни ва Евгений Васильевич Хруновни совет халқи зўр ифтихор билан шарафламоқда.

Қудратли учирувчи ракета 14 январда «Союз-4» кемасини космосда белгилаб қўйилган орбитага олиб чиқди. Шундан сўнг орадан бир кун ўтгач, иккинчи космик кема — уч космонавтдан иборат бўлган «Союз-5» кемаси космосга жўнатилди. Мана шу икки кема учирилганлиги маълум бўлганидан кейин одамларнинг қулоғи шу кемаларда бўлиб қолди. Космосни забт этишда янги жиддий босқич бошланаётганлигини, янги жуда катта шижоат қилинаётганлигини ҳамма тушуниб олди ва бу тўғридаги хабарларни сабрсизлик билан кутиб турди. Ҳақиқатан ҳам шундай кутишларга яраша жуда катта иш қилинди.

16 январда тўлқинлантирувчи хабар бутун дунёга тарқалди: Ўртоқ Шаталов ва ўртоқ Волинов бошқариб бораётган «Союз-4» ва «Союз-5» космик кемалари орбиталарда кўп марталаб маневрлар қилганидан кейин, минг километрдан кўпроқ масофадан бир-бирига яқинлашиб келганидан кейин, бир-бирига жуда яқин бўлиб қолди ва қўлда бошқариш системаси ёрдамида бир-бирига маҳкам туташтирилди. Шундай қилиб одамнинг космосни ўзлаштиришида янги муҳим марра қўлга киритилди: Ер атрофидаги орбитада ичида тўртта бўлмаси ва тўрт кишилик экипажи бўлган икки кемадан иборат жаҳонда биринчи экспериментал космик станция ишлай бошлади.

Ўзларингизга маълумки, сўнгра «Союз-5» кемаси экипажининг аъзолари космонавтлар Хрунов билан Елисеев ўртоқлар скафандрларини кийиб, кемадан очиқ фазога чиқдилар, зарур ишларни бажариб, ўртоқ Шаталовнинг «Союз-4» кемасига, яъни қўшни кемага эсон-омон ўтиб олдилар. Миллион-миллион кишилар дадиллик билан қилинган мана шу экспериментнинг шоҳиди бўлдилар, жасур космонавтларимизнинг ҳаракатларини телевидение орқали кузатиб турдилар.

Икки совет космик кемасининг биргаликда учиши тўрт ярим соат чамаси давом этди. Сўнгра, олимларнинг тадқиқот учун берган программаси бажарилганидан кейин «Союз-4» ва «Союз-5» кемалари бир-биридан ажралиб, мустақил учишни давом эттирди.

Мана шу қаҳрамонлик эпопеяси вақтида кўпгина ишлар қилинди. Бу тўғрида мутахассислар ўз фикрларини батафсил гапириб берадилар. Лекин ҳозирнинг ўзида ҳам шуни айтиш мумкинки космонавтлар космик кемаларни жуда мураккаб синаш ишларини, янги катта илмий тадқиқотларни ўтказдилар.

Шуни хурсанд бўлиб айтмоқ керакки, мана шу мураккаб учишнинг бутун давомида ҳар иккала космик кемаларда ўрнатилган аппаратлар ҳам, бу кемалардаги системаларнинг ҳаммаси ҳам нуқсонсиз ишлади. Бу эса мазкур кемаларни яратган кишилар меҳнатининг сифати юксак даражада эканлигини кўрсатиб турибди. Олимларнинг топшириқлари бажарилди, мўлжалланган илмий-техникавий тадқиқотлар ва экспериментлар муваффақиятли ўтказилди. Совет мамлакатининг вакиллари ҳар қачон бўлганидек космосда виждонан ишладилар, тўппа-тўғри айтиш керакки, улар жуда зўр муваффақият билан ишладилар. Мўлжалланган ишлар битганидан кейин, 17 январда «Союз-4» кемаси ва 18 январда «Союз-5» кемаси эсон-омон жонажон юртимизга қайтиб, Совет Иттифоқининг белгиланган районларида Ерга беозор қўнди.

Космосни ўзлаштиришни давом эттирмоқ учун шу кунларда Шаталов, Волинов, Елисеев ва Хрунов ўртоқлар қилган ишларнинг аҳамияти ниҳоят даражада катта. Катта илмий орбитал станциялар вужудга келтириш учун муваффақиятли негиз яратилди, космонавтларнинг группа бўлиб космосга чиққанлиги ва бир кемадан иккинчи кемага ўтганлиги мана шундай космик станцияларга хизмат кўрсатмоқ учун, бу станцияларнинг экипажларини алмаштирмоқ учун шарт-шароит яратиб беради. Ер атрофидаги орбитада учиб борилаётган вақтда ёки планеталараро масофадаги узоқ сафарлар вақтида бирор авария рўй бериб қолган тақдирда космонавтларни қутқариб олиш вазифасини ҳал этмоқ учун ҳам имконият яратилди.

Шу нарсани уқтириб ўтмоқчиманки, ўртоқлар, космик кемаларимизда учишларнинг, шунингдек автомат станцияларни космосга чиқаришнинг амалий аҳамияти космик фазони том маъноси билан тадқиқ қилишдан кўра ҳам анча кенг доирани ўз ичига олади. Ҳозирги вақтнинг ўзида ҳам космосдаги тадқиқотларнинг самараларидан аслини олганда Ер куррасидаги ҳамма халқлар фойдаланмоқда. Фан ва техниканинг космовидение, ўта олис масофалар орқали телефон ва телеграф алоқаси сингари соҳаларини, об-ҳаво маълумотларини тузишда космик аппаратлар иштирок қилаётганлигини, денгиз кемаларининг космик навигациясини айтиб ўтиш кифоя қилади.

Шундай қилиб, космосни ўрганиш ишларимизни кенгайтириш билан биз инсониятнинг келгусидаги жуда катта ғалабалари учун, бу ғалабаларнинг самараларидан келажак авлодларнинг фойдаланиши учун негиз яратибгина қолмасдан, шу билан бирга Ер юздаги аҳоли учун, халқларимиз учун, коммунистик қурилишимиз учун ҳозирги куннинг ўзида ҳам космосни ўрганиш борасидаги бу ишларимиздан бевосита амалий фойдаланмоқдамиз.

Ўртоқлар, биз шуни айтишга тўла ҳақлимизки «Союз-4» ва «Союз-5» кемаларининг учиши муваффақиятли ўтганлиги совет фани ва техникасининг катта ютуғи бўлди, совет кишилари мардлиги ва шижоатининг, ақл-заковати ва меҳнатининг янги тантанаси бўлди. Яқинда Америка космонавтлари Ой атрофини айланиб, учиб ўтганликлари ҳам, совет планеталараро автомат станциялари «Венера-5» ва «Венера-6» узоқ мақсад сари дадил парвоз қилганлиги ҳам, «Союз-4» ва «Союз-5» кемаларининг муваффақиятли учганлиги ҳам — мана шуларнинг ҳаммаси космоснинг сирли дунёсини забт этиш йўлида инсоният қўйган янги улкан қадамлардир.

Ватаннинг фахрли ва мураккаб топшириғини шараф билан бажарган ўзининг қаҳрамон фарзандларини совет халқининг вакиллари мана энди яна шу ерда, қадимий Кремль залида улуғламоқда. Биз уларнинг шижоатига тасанно айтмоқдамиз, бутун буюк халқимиз номидан уларга миннатдорчилик ва ташаккур изҳор қилмоқдамиз.

Зўр мамнуният билан сизларга шуни маълум қилмоқчиманки, партия Марказий Комитетининг ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан СССР Олий Совети Президиуми «Союз-4» ва «Союз-5» космик кемаларида учиш чоғида кўрсатган мардликлари ва қаҳрамонликлари учун Владимир Александрович Шаталов, Борис Валентинович Волинов, Алексей Станиславович Елисеев ва Евгений Васильевич Хрунов ўртоқларга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонини бериш, Ленин ордени ва «Олтин юлдуз» медали топширишга қарор қилди. Уларнинг ҳаммасига «СССР космонавт учувчиси» унвони ҳам берилди.

Азиз Шаталов, Волинов, Елисеев, Хрунов ўртоқлар! Сизларнинг шижоатингизга қойил қолиб фахрланаётган юз миллионлаб ватандошларнинг фикр ва ҳис-туйғулари ҳозир сизларга қаратилган. Мана шу ҳис-туйғуларни ва фикрларни ифодалаб ленинчи партиямиз Марказий Комитети номидан, Совет ҳукумати, СССР Олий Совети Президиуми номидан ва барча совет кишилари номидан сизларни эришилган ғалаба билан қизғин муборакбод қилишга, Ватаннинг олий мукофоти билан қутлашга ҳамда қийин ва муҳим ишингизда янги муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

Космонавтларимизнинг барча қариндош уруғлари ва ёр-биродарларини ҳам чин кўнгилдан муборакбод қилишга ижозат бергайсиз. Ўғилларингиз, эрларингиз, оталарингиз ғалаба қучиб қайтиб келганликлари билан сизларни қутлайман! Сизлар уларнинг ишлари билан фахрланишингиз мумкин. Совет тузумимиз шароитида ўсиб етишган, комсомол ва партия тарбиялаган бу кишилар машҳур қўшиқ сўзлари билан айтганда, эртакни ҳақиқатга айлантирадиган, масофа ва кенгликларни енгадиган кишилар сафига кирдилар. Улар Ватанимиз ва бутун инсоният тарихига янги ёрқин саҳифа ёздилар. Қаҳрамонларимизга шон-шарафлар бўлсин!

Шундай ҳолларнинг ҳаммасида бўлгани каби ҳозир ҳам бизнинг бутун фикри-зикримиз мана шу шижоатни кўрсатиш имкониятини яратиб берганларга миннатдорчилик ҳислари билан қаратилмоқда. Ўзларининг ўткир таланти ва дадил назарий тафаккурлари, зўр конструкторлик санъатлари ва техникавий маҳоратлари билан космосни забт этувчи жасур кишиларимизга ажойиб космик кемаларни яратиб берган кишиларнинг меҳнатини юксак даражада қадрламоқдамиз.

Космосни ўзлаштиришдан иборат катта иш билан шуғулланаётганларнинг ҳаммаси — атоқли олимларимиз, назариётчиларимиз ва конструкторларимизга, инженерларимиз ва техникларимизга, моҳир ишчиларимизга, меҳрибон ва тажрибакор медикларимизга буюк шон ва шарафлар бўлсин! Улардан бутун халқимиз миннатдор.

Ер юзининг ҳамма томонидан келаётган жуда кўп қутловлар ва табриклар «Союз-4» ва «Союз-5» кемалари учишининг аҳамиятига бутун дунё юксак баҳо бераётганлигини кўрсатиб турибди. Кези келгандан фойдаланиб биз шу кунларда совет кишиларининг космосдаги янги ғалабаси муносабати билан ўзларининг қутловларини юборган коммунистик ва ишчи партияларнинг Марказий Комитетларига, қардош социалистик мамлакатларнинг ҳукуматларига, бошқа давлатларнинг раҳбарларига, кўпгина мамлакатларнинг олимлари, жамоат ташкилотлари ва арбобларига самимий миннатдорчилигимизни изҳор қиламиз.

Бизнинг янги космик «командамиз» Юрий Гагарин ишларини муносиб давом эттирди, ўз ажойиб ўтмишдошларининг муносиб ўртоқлари бўлди. Совет Иттифоқининг ўзи биринчи бўлиб Ернинг сунъий йўлдошини яратганлиги ва орбитага чиқарганлигини, одамни биринчи бўлиб космик сафарга учирганлигини, одамни биринчи бўлиб очиқ космик фазога чиқарганлигини жаҳон асло унутмайди.

Мамлакатимиз фан ва техника пионерларининг порлоқ авлодини етиштириб берди. Бу ерда радионинг ихтирочиси Александр Степанович Попов ва космонавтиканинг отаси бўлган, ўзининг асарлари билан давримизнинг космик фанини ривожлантирмоқ учун жуда катта аҳамиятли ишлар қилган Константин Эдуардович Циолковский сингари гениал олимларнинг номларини айтиб ўтишнинг ўзи кифоя қилади. Совет фани ва техникасининг ҳозирги кундаги жуда катта муваффақиятлари совет олимлари эстафетани ўзларининг буюк ўтмишдошлари қўлидан муносиб равишда қабул қилиб олганликларини ва социалистик тузумимиз яратиб берган имкониятларга, Коммунистик партиянинг ва бутун халқнинг ғамхўрлиги ва мададига таяниб илм-фанни ривожлантиришда, инсон билимларини бойитишда, космосни забт этишда янгидан-янги муваффақиятларга эришаётганликларини яққол кўрсатиб турибди.

Фан ва техникамизни бутун чоралар билан ривожлантиришга, энг янги илмий кашфиётларни, таклифларни ва ихтироларни ишлаб чиқаришга жорий қилишга, хуллас, мамлакатимизда илмий-техникавий революцияни изчиллик билан кенг миқёсда амалга оширишга Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ҳамиша диққат ва эътибор бериб келмоқда. Ҳозирги замон шароитида бу иш коммунизм қурилишининг, ҳеч шубҳасиз энг муҳим участкаларидан бири бўлиб қолди. СССРда коммунистик жамиятнинг бутун моддий-техника базасини муваффақиятли ривожлантириш ҳозир мана шу участкага боғлиқ.

Ўртоқлар! Совет олимлари ва тадқиқотчиларининг ҳар бир муваффақияти, «Союз-4» ва «Союз-5» космик кемаларининг учиши сингари ҳар бир муваффақият қудратли социалистик саноатимизнинг кўпгина тармоқлари бажараётган жуда катта иш туфайли вужудга келмоқда. Космосдаги ғалабаларимиз айни вақтда металлургларимиз, машинасозларимиз, асбобсозларимизнинг, электрон саноати ходимларининг, алоқа воситаларини яратиб берувчиларнинг ва бошқа жуда ва жуда кўп кишиларнинг ҳам ғалабасидир. Космик фазода бундан буён ҳам ўтказиладиган тадқиқотлар программаси саноат ходимлари олдига ҳам янги жиддий вазифаларни қўяди. Бунда гап юқори сифатли янги ускуналар, асбоблар, аппаратларни яратиб бериш, янги, тағин ҳам мукаммаллашган материалларни яратиб бериш тўғрисида боряпти.

Шу вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш фақат космосни ўзлаштириш учунгина эмас, шу билан бирга бутун халқ хўжалигимизнинг ҳамма тармоқларида фан ва техникани янада тараққий эттириш учун ҳам жуда катта аҳамиятга эга бўлган ишдир. Космосдаги тадқиқотлар бутун экономикамизни олға силжитишга мана шу тариқа ёрдамлашмоқда. Ишчилар синфимиз сингари совет далаларининг меҳнатчилари ҳам космонавтларнинг шижоатларига жавобан ўз ишларида янги муваффақиятларга эришаётганликлари, ўзларининг планлари ва топшириқларини ошириб бажараётганликлари шунинг учун ҳам жуда қувониятли бир ҳолдир. Бу — меҳнат билан фан иттифоқининг жонли тимсолидир, социалистик жамиятимизнинг бузилмас маънавий, сиёсий бирлигининг ифодасидир.

Азиз ўртоқлар! Совет халқи В. И. Ленин туғилган куннинг яқинлашиб келаётган буюк юз йиллигини космик фазони ўзлаштиришдаги ёрқин муваффақиятлар билан ҳам, Ер юзида эришаётган ўзининг ажойиб меҳнат ғалабалари билан ҳам кутиб олмоқда. Бемалол айтиш мумкинки, совет кишиларининг шонли ишлари янги йил давомида тағин ҳам кўпайтирилади ва мамлакатимизда коммунистик жамият қурилишининг янги муҳим босқичини очиб беради. Тинч бунёдкорлик меҳнатида ғалабаларни қўлга киритиш, фанни ривожлантиришда муваффақиятларга эришиш, партиямиз ва Совет давлатининг мустаҳкам тинчлик ва социализм иши учун халқаро майдонда олиб бораётган курашида ютуқлар қозониш — улуғ Ленин юбилейини нишонлашнинг энг яхши усулидир.

Қаҳрамон космонавтларимизга шон-шарафлар!

Яшасин буюк совет халқи!

Яшасин севикли Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Яшасин ишончли даргамиз — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, Ленин партияси!

(Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқи зўр эътибор билан тингланди ва бирнеча бор гулдурос қарсаклар билан бўлиниб турди).

* * *

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний сўзга чиқади. У, самовий сафар қаҳрамонларига мурожаат қилиб, бундай дейди: Космонавтика тарихига яна бир шонли саҳифа ёзилди. Бу саҳифа совет фани ва техникаси эришган катта ютуқлар ҳақида, космонавт-учувчиларимизнинг юксак шахсий фазилатлари тўғрисида ёрқин ҳикоя қилади. Н. В. Подгорний яна бундай дейди: СССР Олий Совети Президиуми, шу тантанада ҳозир бўлганлар номидан, барча совет халқи номидан қадрли космонавтларимизни социалистик Ватанимизнинг шон-шуҳратини янада оширган ажойиб ғалаба билан самимий қутлашга рухсат этгайсиз. Коммунистик партия ва Совет давлати ўз фарзандлари учун ифтихор ҳис-туйғулари билан тўлиб-тошган ҳолда, чуқур миннатдорчилик билдириб, уларнинг жасоратини Ватаннинг олий мукофоти билан тақдирлади.

Н. В. Подгорний Владимир Александрович Шаталовга, Борис Валентинович Волиновга, Алексей Станиславович Елисеевга, Евгений Васильевич Хруновга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони бериш тўғрисида ҳамда уларга «СССР космонавт-учувчиси» унвони бериш тўғрисида СССР Олий Совети Президиуми фармон чиқарганлигини маълум қилди.

Н. В. Подгорний митинг, барча қатнашчиларининг гулдурос қарсаклари остида қаҳрамонларга мукофотларни топширади, самовий биродарларга Ватан шон-шуҳрати йўлида янгидан-янги муваффақиятлар ва жасоратлар тилайди.

Митинг ёпиқ деб эълон қилинади. Залда Совет Иттифоқи давлат гимнининг садолари янграйди. Янги самовий қаҳрамонлар шарафига, Советлар мамлакатининг буюк зафарлари шарафига гулдурос қарсаклар янграйди. (ТАСС).

ҚАҲРАМОНЛАР БИЗ БИЛАН БИРГА

Саҳифа №33

СОЛДАТЛАР ҚУВОНЧИ

Барча совет кишилари қатори бизнинг қисм жангчилари ҳам «Союз-4» ва «Союз-5» кемаларининг парвозини диққат билан кузатиб бордилар. Куни-кеча офицер Лисенко бошчилик қилаётган бўлимда космосдаги катта ғалабага бағишланган митинг ўтказилди.

Минбарга бўлинма комсомол комитетининг секретари, младший сержант Андрей Лутфилин чиқади.

— Биз совет кишиларининг фан ва техника соҳасида эришаётган ютуқларига одатланиб қолганмиз, — деди у. — Космик эрани очиб берган совет кишилари фазо сирларини мукаммалроқ эгаллаш йўлидан дадил олға бормоқдалар. Ҳали яқиндагина планеталараро автоматик станция учирилган эди. Мана энди баҳодир космонавтларимиз Ватан топшириғини муваффақиятли бажариб қайтдилар.

Лейтенант Юрий Коронов фан ва техникамизнинг ажойиб ғалабаси жангчиларни ғоятда руҳлантириб юборганлигини айтди. — Бу муваффақият биз жангчиларни ҳарбий билимларни янада пухта ўзлаштиришга чақиради, — деди у.

Шундай митинглар А. Савченко, В. Василенко, Г. Иванов ва А. Зименко бошлиқ бўлинмаларда ҳам ўтказилди.

Ш. МУҲАММАДЖОНОВ,
оддий солдат.

СИЁСИЙ МАШҒУЛОТДА

Суратда: Машғулотни старший лейтенант В. Цветков олиб боряпти.

А. Асанов фотолари.

ГАСТЕЛЛО ЖАСОРАТИНИ ТАКРОРЛАБ

Газетамизнинг ўтган йил 11 декабрь сонида босилган «Қидирув давом этади» сарлавҳали мақолада Совет Иттифоқи Қаҳрамони И. Вдовенко экипажи жасорати ҳақида ҳикоя қилинганди. Улуғ Ватан уруши йилларида Николай Гастеллонинг қаҳрамонона ишини такрорлаган И. Вдовенко экипажи сафида ўзбек халқининг фарзанди, самолёт ўқчиси Мирза Пўлатов ҳам бор эди.

Ёш изтопарлар узоқ вақтгача М. Пўлатов қаерда туғилганини, ёшлиги қаерда ўтганини, қариндош-уруғлари, ота-онаси ким эканлигини аниқлай олишмади. Қаҳрамон ҳақида газетада мақола босилиб чиққандан кейин ёш изтопарлар клуби адресига кўплаб хатлар келабошлади. Бу мактубларни Мирзани яқиндан билган кишилар ёзиб юборишипти, шунингдек жангчининг қариндошлари ҳам топилди.

Қуйида биз Мирза Пўлатов ҳаёти ва жанговар йўли ҳақида ҳикоя қиламиз.

* * *

Днепр устида ҳаво жанги борарди. Душман танклари ва тўплари кўприкка қараб интиларди. И. Вдовенко ва унинг дўстлари душман йўлини тўсиш ва олға ҳаракат қилишига имкон бермаслик ҳақида кўрсатма олишди. Тенгсиз кураш бошланди. Экипаж командири И. Вдовенко, штурман Гомоненко, алоқачи мерган Карпов ва ўқчи Мирза Пўлатовлар қаҳрамонона жанг қилишди. Улар самолёт шикастланганда ҳам жанг майдонини ташлаб чиқишмади. Тўрт ўғлон сўнгги нафасигача душман билан беомон жанг қилди. Ёниб турган машинани душман колоннаси устига бурди.

Совет Армияси архив бошқармасидан қаҳрамон адресини сўраганимизда бизга қуйидагича маълумот беришди: младший сержант Мирза Пўлатов 50-авиация дивизиясининг 81-авиация полкида хизмат қилган. 1941 йилнинг 28 августида ҳалок бўлган. Дафн этилган жойи номаълум. Туғилган ери: Тошкент шаҳри, Пекин райони, Ворошилов кўчаси, 3-уй.

Адрес бизда шубҳа туғдирди. Тошкентда Пекин райони борми?! Эҳтимол урушдан олдин бўлгандир, ёки Бўка (Букински) районидир. Қидирув зое кетди. Бу ҳақда редакцияга мақола ёздик. Орадан кўп ўтмай хатлар ола бошладик.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

Мана ўша хатлардан айримлари: уни Пискент шаҳар ижроия комитетининг раиси ўртоқ Ғозиев ёзиб юборипти.

«Ҳамқишлоғим Мирза Пўлатовнинг жасоратини эшитиб жуда қувондим. Мақолани қайта-қайта ўқидим. Кўз олдимда Мирза гавдаланди. Уни жуда яхши биламан. Урушдан аввал болалар уйида бирга тарбияланганмиз, бирга ўсганмиз. Мирза Пўлатов хотирасини абадийлаштириш учун олиб бораётган ишларингизда муваффақиятлар тилайман. Раҳмат сизларга, ёш изтопарлар».

Изтопарлар шунингдек пискентлик М. Ҳайдаровдан ҳам хат олишди, у ерга бориб Мирза билан ёшликдан дўст бўлган Рустамов билан суҳбатлашиб қайтишди.

Мирза Пўлатов 1920 йили Пискентда туғилган экан. (Ҳужжатларда Пискент сўзи Пекин бўлиб хато кетган). Ёшлигида ота-онасидан айрилган Мирза катта опаси Гавҳар тарбиясида бўлган. Гавҳар опа ҳозир Пискентда яшаяпти.

Мирза Пўлатов 1936 йили Ҳамза номли 1-мактабни тугатиб, дўстлари билан Тошкентга келди. Енгил саноат техникумига ўқишга кирди. Техникумни тугатиши билан 1939 йили Совет Армияси сафига хизмат бурчини ўташ учун отланди. Кичик командирлар мактабини аъло баҳолар билан тугатганда уруш бошланди.

Разил душман Ватанимизга хиёнаткорона бостириб кирганида Мирза Пўлатов қуролдош дўстлари билан биринчи кунданоқ жангга кирди.

Қаҳрамон экипажнинг жасорати ҳақида Совинформбюро қуйидагича ахборот берди: **«Совет бомбардимончи эскадрилья экипажларига кўприкка ҳужум қилаётган душман кучларини тор-мор этиш вазифаси топширилди. Душман устига энг аввал младший лейтенант И. Вдовенко экипажи етиб келди. Самолёт штурмани Гомоненко аниқ мўлжал билан бирин-кетин душманнинг бешта тўпини ишдан чиқарди. Немислар самолётга қараб артиллериядан тўхтовсиз ўт очдилар. Душман снарядининг бир парчаси самолётга тегди. Машина ёнабошлади. Жасур экипаж аъзолари сира ўйлаб ўтирмай самолётни тўппа-тўғри душман устига бурдилар. Орадан бир оз дақиқа ўтгач, кучли портлаш ҳаммаёқни ларзага келтирди. Кўприк иккига ажралган эди».**

* * *

Пискентда бўлдим. Жангчининг қариндош-уруғлари билан учрашдим, дўстлар хотирасини блокнотимга ёзиб олдим. Қишлоқдан қайтар эканман қўлимдаги суратга боқаман. Мана шу оддий ўзбек йигити фронтда уч ой ҳам жанг қилгани йўқ. Лекин шу қисқа вақт ичида душманга озмунча таҳлика солмади. Унинг ўлимдан қўрқмай, ажалга тик боққаничи!

... Орадан 28 йил ўтгач, дом дараксиз йўқолган Мирза Пўлатовнинг жасорати юзага чиқди. Халқ озодлиги, Ватан ободлиги учун жонини фидо қилганлар абадий яшайди!

А. ШМАРИГО,
Киров район В. Малясов номидаги пионерлар уйи шон-шуҳрат клубининг раҳбари.

КУРУВЧИЛАР КОМАНДИРИ

Младший сержант Турғунбой Қорабоев ҳарбий хизматга чақирилмасдан олдин Тошкентдаги ўсимликлар илмий-текшириш институтида оддий ишчи бўлиб ишларди. Бу коллективда Турғун ҳалол хизмати, кишиларга бўлган муомаласи билан ҳурмат қозонган. Шунинг учун ҳам улар ўз ҳамкасбини Совет Армиясига оқ йўл тилаб кузатиб қолишган эди.

Турғунбой Қорабоев қисмимизга келгач, кўп вақт ўтмай, ҳамма билан ака-укадек бўлиб кетди. Ҳарбий билим ва техникани қунт билан ўргана борди. Кўп ўтмай унинг номини аълочи солдатлар қаторида тилга олабошлашди.

Турғунбой хизмат давомида қурувчилик касбини ҳам эгаллади. У аввалига шогирд тушди, сўнг мастер бўлди кейин қурувчилар бўлинмасига командир этиб тайинланди. Унинг расми қисмимизда аълочи солдатлар тахтасига қўйилган.

Сиёсий ва жанговар тайёргарлик аълочиси интизомли сафдошимиз Т. Қорабоев билан фахрланамиз. Унинг хизмат бурчини кўнгилдагидек ўтаб ота-онаси, жонажон коллективи қучоғига ёруғ юз билан қайтишига ишонамиз.

Е. АЛИҚУЛОВ,
оддий солдат.

ОКОП ҚЎШИҚЛАРИ

Жангда қўшиқ айтма, деган
ким, аслида ким?
Ғалабани такрор куйлаш истар
юрагим!
(Фронт қўшиқларидан)

Республикамиз маданий муассасаларида В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан қизиқарли тадбирлар ўтказилмоқда.

Яқинда Тошкент тўқмачилар маданият саройида бўлиб ўтган «Окоп қўшиқлари изидан» деб аталган кеча ёш истеъдодли композитор Вл. Дементьевнинг шу номли китоби асосида ташкил қилинди.

Кечада гражданлар уруши ветеранлари, Улуғ Ватан уруши ветеранлари, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, фронт шоирлари, ёш ҳаваскорлар, солдатлар иштирок этдилар.

Шоир Вл. Карпов фронт йилларида ёзган шеърларидан ўқиб берди. Гражданлар ва Улуғ Ватан уруши қатнашчилари эса даҳшатли урушда кўрган-кечирганлари ҳақида ҳикоя қилиб беришди.

«Немис босқинчилари Ленинград остоналарига яқинлашиб қолганда, мен Ленинград консерваториясида таҳсил олаётган эдим. Консерватория Тошкентга эвакуация қилинди. Лекин мен ўша ерда қолишни афзал кўрдим», деб ҳикоя қилади Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, композитор М. Левиев.

Ҳақиқатан ҳам М. Левиев Тошкентга қайтмади, қўлига қурол олди. Ленинград мудофаасида мардона қатнашди. Артиллерия қисмида жанг қилаётган М. Левиев урушнинг даҳшатли онларида оғир ярадор бўлиб, ҳарбий касалхонага тушиб қолди. У касалхонада ётиб, «Ленинград мудофаачилари қўшиғи»ни яратади. Ленинград мудофааси ҳақида ҳужжатли киножурнал тайёрлаётган кино ходимлари М. Левиевни излаб госпиталдан топадилар.

Киночилар Монас акани ўзи яқинда ёзган музика асарини ижро қилиб тургани устидан чиқиб қоладилар ва бу эпизодни шундайича кинокадрга туширадилар.

Кечада сўз олган М. Левиев ана шу ҳаётий лавҳани хотирлар экан, «Ленинград мудофаачилари» қўшиғидан ёдда сақланиб қолган мисраларини зўр эътиқод билан ўқиб берди.

Кечада кўрсатилган ёки ҳикоя қилинган ҳарбир лавҳага окоп қўшиқлари ва мусиқалари жўр бўлиб турди. Ватанпарварлик руҳи билан суғорилган кечалардан яна бири яқинда Тошкент темир йўлчилар маданият саройида бўлиб ўтди.

«Биз шараф, мардлик ва жасурликни куйлаймиз», — деган шиор олдидан гражданлар уруши ветеранлари, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, Совет давлатининг куч-қудратини намойиш қилувчи қуролланган солдатлар ўтишади.

Улар орасида Совет Иттифоқи Қаҳрамони гвардия майори И. Эшонқулов, М. Хўжаев, гражданлар уруши қатнашчиси истефодаги подполковник М. М. Гай, полковник И. А. Нешитов ва А. М. Мухин каби жанг ветеранлари ҳам бор. Ветеранларга гуллар тақдим этган пионерлар саҳнага чиқиб «Ватанга шон-шарафлар» номли қўшиқни ижро этадилар.

Гражданлар уруши қатнашчиси, истеъфодаги подполковник М. М. Гай, Қизил Армиянинг ташкил қилиниши ва интервентларга қарши курашнинг ҳал қилувчи дамлари ҳақида ўз хотираларини гапириб беради.

Офицер И. А. Нешитов эса Улуғ Ватан урушининг энг даҳшатли онларида қўшинларимиз кўрсатган жасорат ҳақида ҳикоя қилади. Ундан сўнг экранда ана шу лавҳаларни изоҳловчи кино кадрлар кўрсатилди. Сўнгра Тошкент темир йўлчилар маданият саройининг бадиий ҳаваскорлари Улуғ Ватан урушидаги энг катта жангларни бадиий лавҳаларда кўрсатдилар. Бу лавҳалардан «Панфиловчилар», «Немис дзотининг олиниши», «Ҳайвон башара» каби саҳналар томошабинларда катта таассурот қолдирди.

Кеча охирида Ленин ҳақидаги қўшиқ бутун зал узра янгради.

К. ҲИДИРОВ.

ОТА ИЗИДАН

Бир тўда болалар дарвозадан қий-чувлашиб, кириб келишди:

— Кеннойи, ху, кеннойи, суюнчи беринг! Аҳрор акам келдилар!

Наима опа ошхонадан югуриб чиқди-ю, ҳовли ўртасида гангиб қолди. Уни ўраб олган болалар даврасидан ташқарига отилди.

— Бўйларингга қоқиндиқ, омон-эсон келдингми? Телеграмма ҳам бермабсан. Отанг билан кутиб олардик, — Наима опа ўғлини ичкарига бошлади. Ўҳў ойи, участкани ҳам битказиб қўйибсизлар-ку.

— Отанг билан кучимиз етганича ҳаракат қилдик. Буёғини ўзинг кўнгилдагидек қилиб оларсан.

— Хой, Насиба, сен кеннойингникига чиқиб, айтиб келгин. Равшан қани, поччасиникига бориб келсин.

Шу топда ичкаридан узун шинелни кийиб, телпакни бостириб олган Тўрабек чиқиб келди.

— Ойи, қаранг ярашибдими?

— Ҳа, боласи тушмагур, шошилмасанг ҳам сенга навбат келади.

Кечки оқшом тўкин дастурхон устида суҳбат авжига минди. Ҳамма Аҳрорга савол берар, хизматни қандай ўтаганини суриштирар, у эса жавоб қиларди.

— Омон бўлинг, болаларим, ишқилиб бахтингизга тинчлик бўлсин, — суҳбатга қўшилди Арслон ака. — Биз армиядан қайтганимизда мана бунақа қаҳқаҳа, савол-жавоб қаерда эди, дейсиз. Бирор киши урушдан қайтса қўни-қўшнилар уни ўраб олардида, ўз оталари, акалари, инилари, фарзандларини сўрарди. Уруш тамом бўлишини, жигарбанди қайтишини орзиқиб кутарди.

Орага сукунат чўкди. Ҳамма уй эгасининг ҳикоясини берилиб эшитарди.

— Урушнинг дастлабки ойларидаёқ фронтга жўнадим,— ҳикоясини давом эттирди Арслон ака,—у кунларни эсласам юрагим эзилади. Неча-неча қишлоқ ва шаҳарларнинг вайрон бўлганини, ота-она боласидан айрилганини, фарзанд эса етим қолганини кўрганман. Эсласам эслагудек гап кўп. Душманни Берлингача қувиб бордиму, лекин газанданинг уяси устига ғалаба байроғи қадаш менга насиб бўлмади. 1945 йилнинг 30 апрелида Берлин кўчаларида бўлган шиддатли жангда қаттиқ яраландим. Сал ўтмай, Рейхстаг устига ғалаба байроғи қадалди.

Суҳбат яна қизиб кетди. Сўнгра куй, қўшиқ янгради.

Арслон Содиқбековлар оиласида хурсандчилик. Негаки, бугун оиланинг тўнғич фарзанди Совет Армияси сафида бурчини аъло даражада ўтаб, уйига ёруғ юз билан қайтди. Унинг кўксини «Ҳарбий ҳаво кучлари аълочиси», разрядли парашютчи, разрядли спортчи, 2-класс мутахассиси ва бошқа значоклар безаб турипти. Аҳрор хизмат давомида жами 25 марта ташаккурномага сазовор бўлди. 4 марта ёрлиқ билан тақдирланди. Парашютчи-инструкторлиги давомида ўзи 400 мартадан ортиқ сакраб бошқаларга намуна бўлди.

А. Содиқбеков хизмат пайтида содиқ дўстлар орттирди. Шомансур Шоюсупов, Павел Коптев, Анатолий Спировлар билан хат ёзишиб туришга аҳд қилишди.

Арслон ака билан Наима опанинг иккинчи фарзандлари —Аҳад акаси келишидан икки ҳафта аввал хизматга отланган эди. Аҳад Ахрорнинг ўрнини эгаллади. У ҳам отасининг «Ватанга ҳалол хизмат қил» деган нақазини сўзсиз оқлайди. Бурчини ўтаб қайтгач, эса унинг ўрнига боя акасининг шинелини судраб чиққан Тўрабекка гал келади. Кейин Равшан...

Бир сўз билан айтганда ота изини фарзандлар босяпти.

Ш. УМУРЗОҚОВ,
«Бешқайрағоч» массиви, Ульянов маҳалласи.

БЎЛИНМА жанговар топшириқни бажармоқда. Яна бир неча минутдан кейин «душман» позициясига бостириб кирилади. Ҳамма иш аввалдан кўзлангандек боряпти. Олдинда бўлинма командири, коммунист, лейтенант Қайрат Қалишев марказ билан алоқа боғламоқда. Суратда: бўлинма ҳужумда.

СОЛДАТЛАР — ЮБИЛЕЙГА

ШУ КУНЛАРДА бутун Совет халқи доҳий Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб кутиб олиш тараддудида.

Биз солдатлар ҳам бу санани ҳарбий билимларни пухта билган ва қудратли техникамиз сирларини ўзлаштирган ҳолда, сергак ва ҳушёр туриб кутиб олиш ниятидамиз. Қисмимизда ўнлаб миллат фарзандлари хизмат қилади. Уларнинг ҳар бири доҳий Лениннинг «Қаерда тартиб-интизом мустаҳкам бўлса, шу ерда ҳарбий тайёргарлик кучли бўлади» деган доно сўзларини яхши билишади.

СЕРЖАНТЛАР Н. Тухов, С. Спивак, Ю. Хушвид, Р. Зайнуров ва бошқалар ташаббуси билан клубда қизиқарли тадбирлар ўтказилаяпти.

М. МИРСУЛТОНОВ,
оддий солдат.

КАФТДА КЎТАРГИНГ КЕЛАДИ

УЛАРНИ ҳар куни уйда, кўчада, ишда кўрамиз. Бошқалардан фарқи йўқ. Юриш-туришда ҳам, муомала-муносабатда ҳам оддийгина. Лекин уларга ҳар сафар дуч келганингда қўлларини маҳкам қисгинг, кафтга олиб кўтаргинг, бугунги ширин турмушимиз учун ҳамма тенг-қурлар, жажжи фарзандлар номидан ташаккур изҳор этгинг келади...

Усмон Аҳмаджонов ана шундай оддий кишилардан бири. Усмон аканинг шу қадар ибратли ҳаёт йўлини бошдан кечирганлиги, эл оғзига тушгулик жасоратини у билан ишлайдиганлар яқиндагина «Қизил Юлдуз» орденини тақиб келганда пайқашди.

— Табриклаймиз, Усмон ака!

— Кўкрагингизга бирам ярашибди.

1-Босмахонанинг ҳамма ишчилари уни ўраб олишди.

Мана шу тошкентлик ишчи ўзбек диёридан фашистнинг уясигача борди. Ғалабага жуда яқин қолганда — 16 апрелда оғир ярадор бўлди.

— Левитан ўқиган Олий Бош қўмондоннинг сўнгги унутилмас буйруғини госпиталда ётиб эшитганман, — дейди.

Оддий аскар Аҳмаджонов тўрт йил милтиқни қўлидан қўймади. Биринчи Белоруссия фронти 76-ўқчи полки составида жанг қилган бу ўзбек ўғлони қанчадан-қанча газандаларни ер тишлатди. Афсуски, душманнинг дайди ўқи уни Германия территориясида олиб борилаётган ҳужум жангларининг ниҳоясини кўришига имкон бермади.

Усмон ака ҳозир тинч меҳнат фронтида ҳам ҳаммага намуна бўлиб хизмат қилмоқда.

ИНЖЕНЕР лейтенант Аҳрор Назиров Улуғ Ватан уруши бошланганда мўйлаби эндигина сабза урган йигитча эди. Урушда Аҳрорга ўхшаш ўтюрак ёшлар ҳақиқий мардлик намунасини кўрсатди. Билимдон, қурол-яроғларни яхши ишлатабиладиган Аҳрор взводга командирлик қилди. У қўли остидагиларни неча бор ҳаёт-мамот жангларига дадил бошлаб кирди. Душман билан тик олишди. 1943 йилнинг ўзидаги жангларда уч марта ярадор бўлди. Аввал душман ўқи унинг ўнг елкасини шикастлади. Жанубий фронтда эса кураги остидан яраланди. Ниҳоят учинчи марта 4-Украина фронтида жанг қилаётган вақтида ўқ парчаси кўкрак қафасига келиб тегди.

Улуғ Ватан уруши йилларида кўрсатган мардлиги учун унга «Қизил Байроқ» ордени берилди.

Ўртоқ Назиров урушдан кейин ўқиб билимини оширди. Олий маълумотли бўлди. Ҳозир Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтида кафедра мудири. У студент-ёшлар билан учрашувларда Ватан урушининг унутилмас онлари ҳақида ҳаяжонли ҳикоя қилиб беради.

Яқинда Октябрь район халқ комиссариатида Усмон Аҳмаджонов билан Аҳрор Назировларга Улуғ Ватан урушининг жанговар орденлари топширилди. Мукофотларни СССР Олий Совети Президиуми номидан ҳарбий комиссар, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Ботир Бобоев тантанали равишда топширди. Қаҳрамонлар жасорати 25 йилдан сўнг тақдирланди.

Ҳа, мардлик мангулик. Эрксевар халқ, она-Ватан озодлиги йўлида муқаддас қонини тўккан кишилар эъзозланади, ардоқланади.

Уларни кафтда кўтаргинг келади.

С. МУСАЕВ.

ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги «Коммунист» колхози теплицаларига кириб қолсангиз уларда ҳақиқий баҳор нафасини ҳис этасиз. Ойнавон теплицаларда гуркираб ўсаётган помидор тупларида ҳосил чунонам кўп. Лоладек қизариб пишган помидорлар пешма-пеш терилиб, шаҳарликлар дастурхонига етказиб берилмоқда. Бошқа теплица хоналарида эса, кўклам тараддуди. Уларда эртаги карам кўчатлари етиштирилмоқда. Суратларда: (юқорида) теплица хўжалиги бригадири Акбар Ҳайдаров помидор термоқда. (Пастда) кўчат етиштирилаётган теплица хоналаридан бирида.

Н. Тўраев фотолари.

ТЎРТ БАҲОДИР

«СОЮЗ-4» ВА «СОЮЗ-5» КОСМИК КЕМАСИНИНГ ҚАҲРАМОНЛАРИГА

Нега ер, нега осмон
Бир-бирига посбон?
Нега ер қуйи турар?
Бир-бирига посбон?
Осмоннинг уйи бўлар,
Осмон нури қуйилар
Осмон қўри уйилар.
Бутун олам вужудин,
Бутун одам умидин,
Кўксида сақлашидан,
Гул очиб оқлашидан,
Оламни ёқлашидан,
Одамнинг сақлашидан,
Она ер қуйи замин,
Дунёнинг қалби вазмин.
Шу сабаб қуйи турар,
Қуйи демак буюк турар,
Не сабаб осмон баланд?
Оламга нур сочар банд,
Қуёш, ой, юлдуз юзин,

Ердан узишмас кўзин,
Доим ерга сургандан,
Ер жамолин севгандан,
Осмон энг баланд турар
Нур иш билан банд улар.
Осмон бору, ери бор
Ери бору, осмон бор
Икки дўст фармонбардор,
Олам тузар бахтиёр.
Биз ҳам шулар фарзанди,
Ажралмас жигарбанди,
Севамиз тенг икковин,
Ошириб меҳр довин,
Қўллаб еру-осмонни,
Икки қўша посбонни,
Иш билан ардоқлаймиз,

Жонимизда сақлаймиз,
Хизматини ёқлаймиз,
Туз неъматин оқлаймиз.
Бир вақтлар борди-келди,
Қилолмай одам илги,
Етмас эди осмонга,
Меҳри кон нур посбонга,
«Осмон йироқ ер қаттиқ»,
Орзумиз чексиз ортиқ,
Она ер кучи билан,
Осмон нур бурчи билан,
Букун совет элимиз,
Ошиб совет илмимиз,
Маҳкам боғлаб белимиз,
Пўлат қанот ясадик,
Палак парвоз ясадик,

Қурдик ерда космодром
Қўлимизда осмон план.
Космос илмини очдик,
Осмон эшигин очдик,
Космонавтлар асили,
Гагарин мард насили,
Чор космонавт баҳодир,
Ватан йўлида қодир,
Осмон фалакни қучди,
Осмон жумбоғин ечди.
Энди ер осмон билан,
Ер осмон посбон билан,
Бир вақтлар ечилмаган,
Нусхаси бичилмаган,
Ер осмон саволларин,
Нур осмон висолларин,
Ҳаммасини ечамиз,
Фан шарбатин ичамиз.

Қуддус МУҲАММАДИЙ.

„УЧҚУН" НОМЛИ ДАРСЛИК

«Ўқитувчи» нашриёти яқинда «Учқун» номли янги дарсликни босмадан чиқарди. Бу китоб Социалистик Меҳнат Қаҳрамони республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Оқилхон Шарафиддинов ва нашриёт ходими Мадамин Иброҳимов томонидан тузилган.

Мазкур китоб 1-синф учун уч йиллик бошланғич таълим она тили программасининг ўқиш ва нутқни ўстириш бўлими талабига мувофиқ тематик принципда ёзилган экспериментал дарсликдир. «Учқун» номли дарслик ўзбек мактабларида «Алифбе»дан кейин ўқитилади.

Дарслик 2 темадан иборат. Китоб «Кириш» қисмидан кейин «Қиш» темаси билан бошланиб, «Ёз ўтди соз» темаси билан тугайди.

ФУТБОЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

● Ливанда меҳмон бўлиб турган Одессанинг «Черноморец» командаси маҳаллий «Нажма» футболчилари устидан 2:0 ҳисобида ғалаба қозонди.

● Браззавиль шаҳрида Бразилиянинг машҳур «Сантос» клуби Конго терма командасини 3:2 ҳисобида енгди. Бу ўйинда Пеле икки тўп киритди.

● Футбол юлдузи Пеле яна уч-тўрт йил футбол ўйнаши ҳақида мухбирларга сўзлаб берди. «Мен мамлакатим терма командаси билан 1970 йилги жаҳон чемпионатида қатнаша оламан деб ўйлайман. Чемпионатдан бир-икки йил кейин, эҳтимол, футболдан кетсам керак», — деди машҳур ҳужумчи.

● СССР да хизмат кўрсатган спорт мастери, «Спартак» футбол командасининг собиқ капитани Игорь Нетто «Спартак» хоккей командасининг бошлиғи қилиб тайинланди.

Маълумки, Нетто бир вақтлар шу команда составида ўйнаб, уч марта мамлакат чемпионатида қатнашган эди.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ФРАНЦИЯНИНГ ТАКЛИФИНИ ҚЎЛЛАБ ҚУВВАТЛАМОҚДА

Матбуотда хабар берилганидек, Франция ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари билан алоқада Яқин Шарқда одилона ва мустаҳкам тинчлик ўрнатишга ёрдам бериш воситаларини излаб топмоқ учун январь ойининг охирида СССР, Франция, АҚШ ва Буюк Британиянинг Ҳавфсизлик Кенгашидаги вакиллари учрашувини ўтказишни таклиф қилган эди.

Совет ҳукумати Франция ҳукуматига берган жавобида таклиф қилинган учрашув ўтказилишига розилигини билдирди. Жавобда кўрсатиладики, совет ҳукумати Яқин Шарқдаги аҳволнинг кескинлашувидан хавотирланаётган Франция ҳукуматини қувватлар экан, Франция киритган таклиф Яқин Шарқдаги можарони Ҳавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрда қабул қилган резолюциясини бажариш асосида тинчлик билан сиёсий бартараф этилишига ҳеч кечикмай эришув тўғрисида Совет Иттифоқи тутган йўлга ҳам мос бўлиб тушишини таъкидлайди. (ТАСС).

ПРЕЗИДЕНТ НОСИР НУТҚИ

ҚОҲИРА, 21 январь. (ТАСС). Кеча Бирлашган Араб Республикаси миллат мажлиси сессиясининг очилишида БАР президенти Жамол Абдил Носир нутқ сўзлади. У Бирлашган Араб Республикаси ички ва халқаро аҳволнинг асосий проблемаларига тўхталиб ўтди.

Президент ўтган вақт мобайнида Миср қуролли кучларида рўй берган ижобий ўзгаришларни қайд этар экан, мажлис аҳлининг гулдурос қарсаклари остида Бирлашган Араб Республикасига кўрсатаётган ёрдами ва мадади учун Совет Иттифоқига миннатдорчилик изҳор қилди. Совет Иттифоқининг самимий ва жиддий ҳамкорлиги бўлмаганида, деди у, бизнинг келажакдаги ҳамма планларимиз амалга оширилиши мумкин бўлмаган орзу — умидгина бўлиб қолаверарди. БАР президенти совет раҳбарлари билан ўтказган учрашувлари СССР билан БАР ўртасидаги дўстлик мустаҳкам ва чуқур эканлигини яна бир бор намойиш қилганлигини таъкидлаб ўтди.

Сўнгра президент Носир БАРнинг бошқа араб мамлакатлари билан муносабатларига тўхталди. У араб мамлакатлари ҳамкорлигини ва биргалашиб ҳаракат қилишларини табриклади.

Биз, деди президент, тутган позициямизни бутун дунё равшан тушунишини истаймиз. Биз БМТ хавфсизлик кенгашининг 1967 йил 22 ноябрда чиқарган резолюциясини қабул қиламиз. Лекин биз араблар еримиз бир қаричидан ҳам ҳеч қачон воз кечолмаймиз ва еримизни окуппация қилиб турган душман билан музокаралар столи теварагига ўлтиролмаймиз. Биз бутун араб ери озод қилинмагунга қадар курашаверамиз. Биз бу курашда қуролли кучларимизни қўллаб-қувватлаётган мустаҳкам ички фронтга суянамиз.

Ўтган давр айни маҳалда катта иқтисодий қайта қуриш даври ҳам бўлиб, БАРнинг саноати ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ўстиришга ёрдам берди, деди президент. У мана шулар муносабати билан умуман мамлакат экономикаси учун баланд Асвон тўғонининг аҳамиятини алоҳида таъкидлаб ўтди.

ҲАМКОРЛИК ПЛАНИ ИМЗОЛАНДИ

21 январда Москвада совет дўстлик жамиятлари союзи, Совет-Венгрия дўстлик жамияти ва Венгрия-Совет дўстлик жамияти ўртасида 1969 йилги ҳамкорлик плани имзоланди. План коммунистик ва социалистик қурилишда эришилган муваффақиятлар билан ўзаро танишувга қаратилган биргаликдаги тадбирлар кенг программасини кўзда тутади.

Бу йил қардош жамиятлар нинг бутун фаолияти В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини байрам қилишга тайёргарлик кўриш белгиси остида ўтади. СССР ва Венгрия Халқ Республикаси жамоатчилиги Венгрия Совет Республикасининг 50 йиллигини кенг нишонлайди. Улуғ Октябрнинг 52 йиллиги, Венгрия фашизмдан озод этилганлигининг 24 йиллиги ва бошқа шонли саналар тантанали суратда нишонланади. Венгрияда «Қозоғистон маданияти кунлари», Қозоғистонда эса, «Венгрия маданияти кунлари» ўтади.

Дўстлик жамиятлари ёшлар ўртасида ишлашга, ёшларни бузилмас Совет-Венгрия дўстлиги руҳида тарбиялашга катта эътибор беради. (ТАСС).

ФКП САФЛАРИ ЎСМОҚДА

ПАРИЖ, 21 январь. (ТАСС). Франция Коммунистик партиясининг сафлари доимо янги аъзолар билан тўлиб бормоқда. Шу йилнинг дастлабки ҳафталаридаёқ партиянинг маҳаллий федерацияларида неча ўнлаб янги коммунистлар қабул қилинди, деб бугун хабар беради «Юманите» газетаси. Шу кунларда фақат Вар департаментининг ўзидагина партияга 31 киши кирди.

АГРЕССОРЛАРГА ЗАРБА БЕРИЛМОҚДА

ХАНОЙ, 21 январь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам халқ озодлик қуролли кучларининг бўлинмалари январь ойининг биринчи ярми мобайнида марказий ясситоғлик районида душманнинг 780 дан зиёдроқ солдат ва офицерини сафдан чиқарди, деб хабар беради ВИА агентлиги озодлик матбуоти агентлигининг хабарига таяниб. Жанубий Вьетнам ватанпарварлари 36 тага яқин жанговар машиналарни, икки миллион литрга яқин ёнилғини йўқ қилдилар, 10 та самолётни уриб туширдилар ва анчагина миқдорда қурол ва ҳарбий анжомларни ўлжа қилиб олдилар.

ХАРТУМ КОНФЕРЕНЦИЯСИНИНГ ИШИ ЯКУНЛАНДИ

ХАРТУМ, 21 январь. ТАСС мухбири Г. Марунин хабар беради:

Африка жанубидаги халқларни ва Португалия мустамлакаларидаги халқлар курашини қўллаб-қувватлаш халқаро конференцияси кеча ярим кечада ўз ишини тамомлади. Осиё, Африка, Европа ва Америка халқларининг вакиллари Ангола, Мозамбик, Гвинея — Бисау, Жанубий Африка Республикаси, Намибия ва Зимбабвени миллий озод қилиш учун ҳаракат программасини ва уларга ҳар тарафлама ёрдам кўрсатиш програмасини муҳокама қилдилар.

Уч кун давом этган конференцияда ана шу мамлакатлар миллий озодлик ҳаракатининг вакиллари, қаҳрамон Жанубий Вьетнам ва Вьетнам Демократик Республикасининг, халқаро ва бутун Африка ташкилотларининг Европа ва Америкадаги тараққийпарвар кишиларнинг вакиллари сўзга чиқдилар. Конференцияда қабул қилинган қарорларда жаҳон жамоатчилигининг фикрини сафарбар қилиш ва ўз озодлиги ҳамда мустақиллиги учун курашаётган Африка ватанпарварлари билан бирдамликни кучайтиришга қаратилган конкрет тадбирлар белгиланди.

Конференция умумий декларация, сиёсий комитетнинг иккита резолюциясини, сафарбар рорларда жаҳон жамоатчилигини, 25 январда Қоҳирада чақириладиган араб халқларининг иккинчи халқаро конференциясини қўллаб-қувватловчи резолюция қабул қилди.

Бу ҳужжатларнинг ҳаммаси якунловчи мажлисда ўқиб эшиттирилди.

Конференцияни ёпиш пайтида Судан давлатининг бошлиғи Исмоил Алазхарий, Судан олий кенгашининг аъзолари, министрлар, таниқли жамоат арбоблари ва сиёсий арбоблар қатнашдилар.

Конференциядан кейин конференция иштирокчилари Судан пойтахтининг меҳнаткашлари Хартум ишчилар клубида уюштирган оммавий митингда қатнашгани бордилар.

БОЛИВИЯДА ҚАМОҚҚА ОЛИШЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 21 январь. (ТАСС). Боливиянинг ҳамма ерида қамоққа олиш авж олиб кетди. Армия билан полиция ҳукуматнинг мамлакатда фавқулодда ҳолат жорий қилиш тўғрисидаги декретига биноан ҳаракат қилиб, оппозициядаги сиёсий партия ва группаларнинг бошлиқларини қамоққа ташламоқда. Боливиядан келаётган ғайри-расмий хабарларга қараганда кейинги икки кун ичида Ла-Пасда, Оруро, Тариха шаҳарларида ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида элликдан зиёд киши қамоққа олинган. Маҳбуслар орасида «Миллий революцион ҳаракат», «Боливия социалистик фалангаси» партияларининг аъзолари ва бошқалар бор. Қамоққа олинганларнинг ҳаммасига бир қолипдаги айб — «ҳукуматга қарши фитнада қатнашиш» айби қўйилмоқда.

ВАҲШИЁНА ЎЧ ОЛИШ

БАЙРУТ, 21 январь. (ТАСС). Исроил босқинчилари ўзлари босиб олган Ғаза сектори территориясидаги тинч араб аҳолисидан янги қаттиқ ўч олдилар. Бу ерда келган хабарлардан Исроил ҳарбийлари Ғаза секторининг жанубидаги Рафах шаҳрида араб хотин-қизларининг тинч намойишини ўққа тутганликлари маълум бўлди. Бу шаҳарда комендантлик соати эълон қилинганлигига икки ҳафта бўлди, оммавий тинтув ва қамоққа олишлар ўтказилмоқда. Араб партизанлари Исроил офицери ва икки солдати тушган ҳарбий автомашинани яксон қилганликлари шаҳар аҳолисидан ўч олиш учун баҳона бўлди

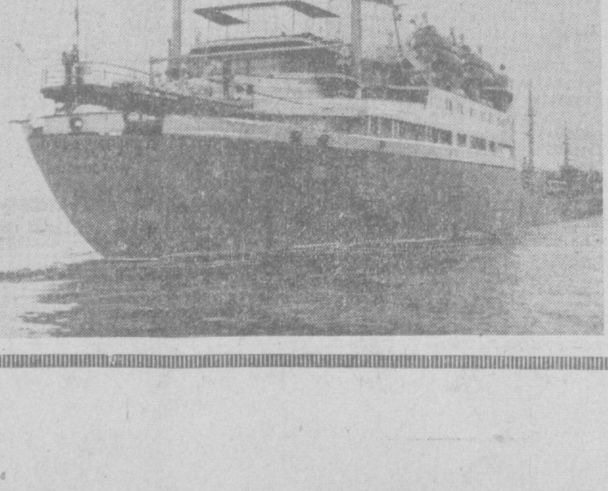

ПОЛЬША ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ. «Интернационал» — Гданьск кемасозлик корхонасида Совет Иттифоқи учун қурилган янги танкер ана шу ном билан аталади. Ҳозир кема Болтиқ денгизида синовдан ўтмоқда.

ЦАФ—ТАСС телефотоси.

ЯНВАРДАГИ ТОШҚИНЛАР

Январда тошқин бўладими? Ҳа, бўлар экан. Бу воқеа ҳамиша ўзининг асовлиги билан машҳур серсув Амударёда содир бўлди. Одатда дарё ўз ўзанини кутилмаганда ўзгартириб қолган пайтларда, яъни ёз фаслида тошқин бўлар эди. Эндиликда дарё ўз телбалигини қишда ҳам кўрсатди, унинг муз аралаш суви Туркманистоннинг Чоржўй шаҳрига ва Фороб районига бостириб кирди.

Одатда дарё бу жойда музламас эди! Бир неча ўн йиллардан бери шундай бўлиб келган. Дарёнинг этакларигина бир мунча музлар эди. Лекин бу қиш рўй берган кучли совуқдан кейин дарё Орол денгизидан тортиб Карки шаҳрига қадар салкам тўққиз юз километр масофада муз қалқони билан қопланди. Бирданига кун исиши натижасида муз эриб оқа бошлади ва муз парчалари сув йўлини тўсиб қўйди. Натижада дарё суви бирданига ҳам сўл, ҳам ўнг соҳилга тоша бошлади. Ана шу таҳликали ва қийин дамларда Ўзбекистон туркман халқига қардошлик ёрдами қўлини узатди.

ЎзТАГ мухбири табиий офат рўй берган жойга бориб, Бухоро область Қоракўл район партия комитетининг биринчи секретари Д. Қурбоновдан бўлиб ўтган воқеани сўзлаб беришни илтимос қилди.

«17 январь тунда Фороб посёлка советидан қўнғироқ қилишганидан кейин бутун район аҳли дарҳол оёққа турғизилди. Шундай вазиятда ҳар дақиқа ғанимат эканлигини, чунки хатарли ва макрли душман — Амударё билан олишиш лозимлигини билар эдик.

Райондаги ҳамма транспорт воситалари ёрдамга юборилди. Ҳатто хусусий енгил машиналар ва мотоциклдар ҳам сафарбар қилинди. Бухородан автобуслар ва юк автомашиналарининг катта колоннаси ўз вақтида ёрдамга келди. Зарур чораларнинг ҳаммаси ўз вақтида кўрилган эди: сўнгги автобус Форобдан йўлга чиққанида тош йўлни сув босиб кетган эди.

Аҳолини қутқариш ишлари аниқ, вазминлик билан бажарилди. Фороб посёлкасининг бутун аҳолиси Қоракўл райони посёлкасига келтириб жойлаштирилди. Улар уй-жой, кийим-кечак, иссиқ овқат билан таъминланди. Болалар боғча, яслиларга ўрнаштирилди, мактаб ўқувчилари эса рус ва туркман тилида ўқитиладиган синфларга қатнай бошлади. Катта ёшдагилар колхозларда ёки давлат корхоналари ва муассасаларида кўнгилларига ёққан соҳада меҳнат қила бошладилар. Умуман олганда туркман қардошларимиз бошига тушган мусибатни енгиллаштириш учун имкони бўлган ҳамма ишлар қилинди».

Ҳозир Қоракўл ва Олотга бориладиган йўлларда турнақатор қатнаб турган автомашиналар озиқ-овқат ва энг зарур буюмлар, дори-дармонлар ташимоқда. Бинокорлик материаллари, ёқилғи ортилган машиналар ҳам келиб турибди. Буларни Бухоро область ижроия комитети ҳузурида ташкил этилган табиий офат оқибатларини тугатиш штаби бу ерга юборди. Штабга область ижроия комитетининг раиси Н. Бозоров раҳбарлик қилмоқда.

Лекин Амударё ўз телбалигини бас қилгани йўқ. У ҳар бир жойда ва ҳар қандай вақтда яна шикаст етказиши мумкин. Шу сабабли ҳозир унинг «Хулқ атвори» синчиклаб кузатиб турилди. Сув хўжалиги ходимлари ўзига хос вахтага чиқдилар.

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министри С. Мамарасулов бу тўғрида қуйидагиларни айтди:

«Ҳозир Амударё соҳиллари бўйида яъни Хоразм ва Қорақалпоғистонда ходимларимиз кечаю-кундуз навбатчилик қилмоқдалар. Ҳамма дамбалар, соҳил иншоотлари яна бир марта текшириб чиқилди. Механизаторлар отрядлари сергак туришибди. Улар ҳар қандай пайтда фалокатни тугатиш учун бульдозерлар, скреперлар, экскаваторларни ишга сола оладилар. Энг хатарли участкалар, масалан Тошсоқа каналининг бош иншооти яқинидаги дарё буркалиб оқадиган жой аниқлаб қўйилди.

Бу йил айниқса, эҳтиёт бўлмоқ керак. Ўрта Осиёнинг ҳар қайси дарёсида кутилмаган аҳвол содир бўлиши мумкин. Сирдарёнинг Чирчиқ дарёси қуйиладиган участкасини ҳам сувчилар эътибор билан кузатиб туришибди. Чирчиқ дарёсининг бошланиш қисми ҳам музлаб қолган, шу сабабли унинг эриши хавф туғдириб қолиши мумкин. Энг муҳими муз парчаларининг сув йўлини тўсиб қўйишига, сувнинг соҳилдан чиқиб кетишига йўл қўймасликдир.

Ҳозир ҳар бир областда оператив группалар иш кўрмоқда. Бу группаларга область ижроия комитетларининг раислари ва сув хўжалиги бошқармаларининг бошлиқлари раҳбарлик қилмоқдалар. Министрликдаги диспетчерлик пункти кечаю-кундуз тинимсиз ишлаб турибди».

Шу тариқа табиий офатга зарба берилмоқда.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.00 — **Телеянгиликлар,** 18.15 — **Тимошкиннинг арчаси** (болалар учун қўғирчоқ фильм), 18.25— **Ҳавф-хатар ёнингда** (ҳужжатли фильм), 18.35 — **Махсус фикр** (бадиий фильм), 19.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.00 — **10 минут музика,** 20.10 — **Телеянгиликлар,** 20.30 — **Эстрада музикаси,** 21.10 — **Пропагандист** (тележурнал), 21.40 — **Ёрқин ҳаёт** (хотин-қизлар учун).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.55 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Уч айиқча** (болалар учун кинофильм).

Рус тилида: 20.20 — Италия артистлари ижросида комик опера. **Ипак нарвон.** 21.35 — **Бадиий фильм.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА—23/I да **Травиата.** ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРДА — 23/I да **Парвона** 24/I да **Аяжонларим.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/I да **Инки билакузук,** 24/I да **Фарҳод ва Ширин.**

КИНО

Тошдаги достон (эрталаб соат 11, кундуз 2 ярим ва кеч 8 яримда), **Ака-ука Карамазовлар** (кеч 6-15 минутда, 1 ва 2-серия) — САНЪАТ САРОЙИ.

Жонсиз мавсум (1 ва 2-серия) — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10 да) «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Асосий далил — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Сангам (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 12, 4 ва кеч 8 да).

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР:

1969 йил 5 февраль кундуз соат 2 да, Тошкент Давлат медицина институти педиатрия ва санитария-гигиена факультетларининг илмий совети мажлисида (морфология корпуси, 2-зал) медицина фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

Б. Х. Маҳмудов: «Инфекцион гепатити касаллигидан сўнг бўладиган ҳолатлар масаласига доир» деган темада;

В. Т. Ортиқов: «Кобальтнинг баъзибир комплекс бирикмаларининг юрак ва қон томирлар фаолиятига таъсири» деган темада;

5 февраль кундуз соат 2 да, Тошкент Давлат медицина институти даволаш ва стамотология факультетларининг илмий совети мажлисида (морфология корпуси, 1-зал) биология фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

Ш. К. Ёқубов: «Патологик ҳомиладорлик даврида аёлларнинг плацентар қонидан тайёрланган гамма-глобулиннинг биологик хусусиятлари» деган темада:

медицина фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

М. П. Вавилин: «Шикастланган оёқ артериясини даволаш методини танлашда рентгеновазография ва унинг аҳамияти» деган темада.

12 февраль кундуз соат 12-да, Тошкент Давлат медицина институтининг илмий совети мажлисида (акт зали) медицина фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

Р. Г. Исҳоқова: «Хроник қўрғошин билан заҳарланганда буйракнинг функционал ҳолати ва морфологияси» деган темада;

В. А. Булдин: «Инфекцион гепатитни Самарқанд областида олдини олиш ва эпидемиологиясига доир» деган темада.

Диссертациялар билан институт кутубхонасида танишиш мумкин (К. Маркс кўчаси, 103-уй).

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИГА
техник-механик, малакали слесарь (кўтариш механизмлари билан таниш бўлган), **сантехниклар, район кассирлари** ишбайга)

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212, Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808, Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

Р. 02579. ИНДЕКС — 6469. Б — 2171.